

nova regidora, d'altra banda, es contribuirà a potenciar la paritat en l'equip de govern, que a principi de legislatura era més escassa. Des del seu grup volen desitjar la màxima sort al Sr. Romero i li volen reiterar l'agraïment per aquests anys de dedicació.

La Sra. Rosa Ruiz, portaveu del Grup Municipal del PDeCAT vol desitjar-li tota la sort possible en el futur i expressa que ha estat un plaer treballar colze a colze amb ell.

Votació:

La Presidència sotmet el dictamen a votació, que s'aprova per unanimitat dels 11 membres presents que componen la Corporació.

1.2.- MOCIONS.-

1.2.1.- EXPEDIENT 1328/2018. MOCIÓ RELATIVA A L'HOMENATGE ALS CARDONINS DEPORTATS ALS CAMPS NAZIS.

La Secretària que subscriu, llegeix la moció, següent:

"El foment de la memòria històrica és important com a eina de dignificació i record per a les persones que han sigut víctimes de guerres o persecucions diverses per raons ètniques, religioses o de qualsevol tipus. Alhora, i més enllà del record necessari, crear espais de memòria és imprescindible per fer pedagogia dels valors de la pau, de la tolerància i del respecte entre les generacions més joves.

Concretament, es proposa instal·lar plaques o llambordes de memòria, també anomenats *stolpersteine*. Els *stolpersteine* són llambordes quadrades de 10 cm x 10 cm, fetes de formigó i cobertes d'una fulla de llautó, on es graven les dades de cada persona i que es col·loquen al paviment de davant dels edificis o llocs on les víctimes van viure o treballar lliurement abans de ser empresonades i deportades. Cada llamborda és única i es realitza de manera especial a mà, com a gest de respecte i humanitat que vol contrastar amb l'exterminació industrialitzada dels nazis. El seu objectiu és aturar al vianant i fer-lo pensar en la persona empresonada, desapareguda, assassinada, torturada. Hi ha un llambordí únic per a cada persona, i així molts cops podem trobar tres, quatre o més llambordins junts, corresponents als membres d'una mateixa família assassinats pel feixisme.

Des de l'inici del projecte, el 1993, s'han col·locat més de 50.000 llambordes a diversos països d'Europa: Alemanya, Àustria, Hongria, Països Baixos, Bèlgica, Txèquia, Polònia, Ucraïna, Itàlia, Noruega, etc. La primera instal·lació a Catalunya es va fer el 2015, a Navàs. Actualment també hi és a ciutats com Girona, Igualada, Manresa o Sabadell. Pensem que la lluita

per mantenir la memòria de les víctimes del nazisme ha de continuar en el temps i que aquest memorial és una bona manera de recordar els cardonins que en van ser víctimes.

Fins a dia d'avui, la recerca iniciada per l'Ajuntament de Cardona que dirigeix l'historiador surienc Jordi Algué, ha permès localitzar el nom de tres cardonins que van passar pels camps nazis, dos d'ells assassinats.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple de l'Ajuntament de Cardona

ACORDA

Primer.- Iniciar els tràmits i el procés necessari per instal·lar plaques *stolpersteine* per dignificar la memòria de tots els cardonins que van patir l'holocaust en els camps de concentració i extermini del règim nacionalsocialista.

Segon.- Adoptar les mesures pressupostàries adequades per poder fer possible la instal·lació del memorial a Cardona en els llocs més convenients segons la recerca de l'historiador Jordi Algué.

Tercer.- Contactar amb el Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya i amb el projecte Stolpersteine per fer possible la instal·lació (<https://www.stolpersteine-berlin.de>)

Quart.- Acordar la data de l'execució de la instal·lació coincidint amb la commemoració del 27 de gener del 2019 o en dates anteriors."

Intervencions:

L'alcalde dóna la paraula al Tinent d'Alcalde delegat de Patrimoni Històric i Arxius, Sr. Joan Hernández.

El Sr. Hernández explica que el projecte té un nom complicat perquè neix a Alemanya. Es diu "*Stolpersteine*" i en català vol dir "pedres que fan ensopegar". A nivell d'introducció diu que en aquest mandat s'ha volgut defensar i posar en valor la memòria històrica. Un dels episodis més terribles que coneixem a nivell europeu va ser l'holocaust, que es va focalitzar en el territori que anava envaint el règim, l'imperi alemany, el que es va anomenar el tercer imperi. Va ser un moment històric en que es va anar directament a destruir la població jueva. Dos de cada tres jueus van morir en aquest holocaust. A part, set milions de civils va estar represaliats pels nazis. D'aquests set milions hi trobem 9300 espanyols republicans que van ser reclosos en diferents camps de concentració. D'aquests es sap que més de 5.200 persones van morir i uns 3.800 van sobreviure. Encara hi ha gent que es va donar per desapareguda i de la qual no se sap ben bé quin va ser el seu destí, perquè no va quedar documentat.

L'impuls de creure que oblidar és millor que recordar ha estat present en diferents països europeus, entre ells l'Estat espanyol. Aquí quan es fa memòria dels republicans es fa memòria de tots els republicans espanyols, no només els catalans. S'està parlant de tots els soldats i civils republicans.

Parlant del projecte de recuperació de memòria històrica, el 2016 es va iniciar el programa d'actuacions des de l'ajuntament. El 2017 es va fer la primavera republicana. Un primer acte va ser l'exposició "Rostres de guerra". Vam continuar amb el primer homenatge a l'alcalde republicà Joan Torrents, assassinat pels franquistes. El 2018 es va continuar amb els actes de memòria i es va fer la projecció del documental "Les humanitats", amb les xerrades corresponents i la presentació dels "arxius en línia", on es va poder abocar tota la documentació fotogràfica del 1939 en endavant, igual que les documentacions d'actes de govern des del segle XIV i fins a l'actualitat.

Pel que fa al projecte "*Stolpersteine*" el Sr. Hernández cita a tres persones que estan localitzades a data d'avui i vol fer extensiu a tothom que la investigació està oberta i que qualsevol informació que aparegui serà benvinguda.

Una d'aquestes persones és el Sr. Ramon Gasó Sucarrats, que va ser l'únic alliberat que s'ha trobat. Va néixer a Cardona el 4 d'agost de 1915 i va estar reclòs en un camp a Estrasburg. Després va ser deportat a Mauthausen. Es probable que fos alliberat el 5 de maig de 1945 pel *Comando de Liberación de Mauthausen*. En aquest cas falta concretar el seu darrer domicili.

Una segona persona és el Sr. Filomeno González Carreño. Va estar a un altre camp abans d'arribar a Mauthausen. A Mauthausen hi havia més d'un camp i va estar al més dur, a Gusen, i va morir allà el 24 de gener de 1941, assassinat. En el moment de la defunció estava casat i vivia al carrer Sant Miquel número 53. Aquest senyor ja té una llamborda amb el seu nom a Almeria, en tant que era provinent d'allà.

I en tercer lloc el Sr. Antonio Simon Carmona, també provinent d'Almeria, de Nija. Vivia al carrer Nou número 28. Va ser detingut i va estar al camp de Salzburg. D'allà va anar deportat a Mauthausen i va morir a Gusen el 31 de desembre de 1941.

I vol fer una cita d'un relat de les últimes hores abans de l'execució d'un d'ells, que llegeix el tinent d'alcalde Josep Tristany:

En el llibre de memòries del també deportat Josep Simon Mill "Un clam de llibertat" d'Abadia Editors, 2003, pàgines 198 i 199, es fa referència a un cardoní. El Josep Simon descriu els moments abans que fos assassinat un dels deportats, amb una injecció de benzina, prometent al condemnat "*que si un d'ells surt del camp viu i anés a Cardona on viuen el meu pare la meva dona, que els hi expliqui el meu cas, això és el que us demano. Allà*

tothom es coneix i voldria que sabéssiu el meu final.” Era fill d'una família emigrant que havia vingut a Catalunya per treballar a les Mines de Cardona. No sé si algú de nosaltres va poder complir el seu últim desig. Tampoc em recordo el nom. L'únic que sé és que havia lluitat a les files de l'exèrcit republicà i això l'havia portat, com a tots nosaltres, a l'infern de Matchausen. Per la descripció que en fa el llibre, casat i d'Almeria, podria referir-se tant a Filomeno González Carreño com a Antonio Simon Carmona.

L'alcalde diu que en democràcia és necessari recuperar la història i conèixer el nostre passat, per fer un present i futur millor. Per això agraeix la feina de l'Andreu Galera i del Joan Hernández de recuperació del patrimoni i la memòria històrica. No tan sols hem de commemorar el 1714, sinó que cal tenir en compte i donar a conèixer altres moments històrics com la República, la Guerra Civil i el genocidi que van patir els jueus i els qui van anar a defensar les llibertats. Aquesta moció és un acte de justícia a aquests tres cardonins i desitja que es pugui acabar d'esbrinar tota la informació i homenatjar tota la gent tal i com es mereix.

A continuació l'alcalde dóna la paraula als grups municipals.

El Sr. Jordi Casas, portaveu del Grup Municipal del PSC diu que el seu grup dóna ple suport a la moció. Ells sempre han recolzat i impulsat aquest tema, que consideren molt sensible. I vol agrair personalment la tasca que està desenvolupant el Sr. Hernández des de la seva regidoria, en tant que està donant un impuls molt important en aquests darrers temps a la recuperació de la memòria històrica.

La Sra. Rosa Ruiz, portaveu del Grup Municipal del PDeCAT també dóna suport al que ha expressat el portaveu socialista i creuen que la feina del Joan és excepcional, de manera que hi donaran tot el seu suport i especialment en les taques d'investigació i recerca històrica, per reconèixer a tots els cardonins que van viure en primera persona aquests moments.

Votació:

La Presidència sotmet el dictamen a votació, que s'aprova per unanimitat dels 11 membres presents que componen la Corporació.

I no havent-hi altres assumptes que tractar, la Presidència aixeca la sessió essent les dinou hores i quaranta-cinc minuts, de la qual s'estén aquesta acta que, com a secretaria-interventora accidental, per a la seva constància i efectes, CERTIFICO.

